

עתידיים להביאם לפתח אהל מועד, שהרי נעשים בחוץ, הלכך אין חייבין עליהם משום שחוטי חוץ.

ב. הרובע והנרבע, והמוקצה לתקרובת עבודה זרה, והנעבד שעשאוהו עבודה זרה, וה"מחירי כלב", והאתנן, והכלאים, והטריפה, ויוצא דופן, שלא נולד דרך פתח הרחם אלא על ידי חתך בדופן הבטן של הבהמה, כל אלו, אם כבר הופרשו לקרבן, ואירע שהקריבין בחוץ, פטור, הואיל ופסולין הם להקרבה, שנאמר "לא הביאו להקריב קרבן" (4) לפני משכן ה' משמע כל שאין ראוי לבא לפני משכן ה' אין חייבין עליו (5).

מתקינים לשריפתה בהר המשחה כנגד פתח ההיכל, והיה עשוי כעין גומא (2), ושורפין אותה שם, ואוספין את אפרה.

וכן שעיר המשתלח ביום הכיפורים לעזאזל שהקריבו בחוץ לעזרה,

פטור בשניהם מכרת אף ששחטם בחוץ. שנאמר "ואל פתח אהל מועד לא הביאור". ומשמע שהחיוב הוא רק על שחיטת קרבן אשר יש חובה להביאו לפתח אהל מועד (3), ועומד הוא לכך, אבל כל שאין ראוי לבא אל פתח אהל מועד, אין חייבין עליו.

ופרה אדומה ושעיר המשתלח לא היו

בטהרת הקודש שביאר כוונתו באופן אחר.

4. רש"י הביא את תחילת הפסוק להקריב קרבן לפני משכן ה', וביאר שפטור "אע"פ שכשר לבא הואיל ואינו כשר להקריב", ומקורו מתורת כהנים [אחרי ו, ח] שמיעטה רובע ונרבע מ"להקריב קרבן" ובעלי מומין מ"לפני ה'", ולכן ביאר רש"י שכוונת המשנה כאן לתחילת הפסוק.

5. תוס' בב"ק [עו, ב ד"ה והלא] הקשו למה צריך למעט חיוב על רובע ונרבע מקרא, והרי שחיטה שאינה ראויה היא מחמת איסור אחר. והגרעק"א נקט שכוונת תוס' שאינה ראויה מפני איסור נרבע שנאסר להדיוט, ולכן תמה שהרי צריך מיעוט לנרבע על פי עד אחד שאינו נאסר אלא לגבוה [כמבואר במשנה לעיל עא, א]. אולם בקובץ שיעורים שם ביאר שכוונת תוס' ששחטי חוץ חייבתו תורה רק באופן שהאיסור נגרם ע"י שחיטת חוץ, אבל בפסולין אלו שגם בפנים שחיטתו פסולה פשיטא שלא חייבתו התורה והיא שחיטה שאינה ראויה כי אינו יכול לזרוק דמן ולאכול בשרו, ולכן הקשו תוס' למה לי קרא. וראה חזו"א [קמא מא, ד].

אך כבר הוכיחו תוס' מהגמרא "ששחטה לפנים מהחומה" שמדובר גם בשחיטה.

2. רש"י פירש "מקום עמוק", וכ"כ תוס' שהיא כעין גומא. והרמב"ם בפיה"מ והרע"ב נקטו דהיינו עצים מסודרים כמין גת, ולכן פירשו [פרה ג, י] ש"גת" היא המערכה.

אך הראב"ד [פ"ב מפרה הי"א] דקדק מלשון הרמב"ם שכתב "שרפה חוץ ממערכתה שנשחטה עליה" שגתה ומערכתה שני דברים הם, ותמה על כך שכל המקום המיועד לשריפתה נקרא גתה והוא מקום אחד, ואינו נחלק בין המקום שנשחטה בו לחוצה לו. וראה כסף משנה וארבעה טורי אבן על אתר.

3. רש"י פירש "שחובה עליו להביאו שם", ובא ליישב את קושיית תוס' להלן [ק"ג, א ד"ה חוץ] למה לא יתחייב על שחיטת חוץ בפרה? והרי היא ראויה לשאר קרבנות, ולפיכך כתב שהחיוב על כך שנמנע מקיום חיובו להביאו לפנים, ולפיכך אינו חייב אלא על קרבן שהופרש להקרבה, ולא על עצם שחיטת דבר הראוי לקרבן, וכבר הרחבנו בזה בפרק הקודם. וראה